

Hoofdstuk 5.3 Variant PIP-oost: Vlijmen-Oost

Hoofdstuk 6.3 PIP-oost: De Biessert polder / de Gemeint

uit:

Zienswijze PIP GOL

Stichting van GOL naar Beter

13 december 2017

De gehele Zienswijze is te vinden op: www.vangolnaarbeter.nl

5.3 Variant PIP-oost : Vlijmen-oost

Het proces na de NRD heeft ertoe geleid dat er twee grote veranderingen zijn doorgevoerd in het proces GOL. De gevolgen van deze veranderingen waren voor PIP-oost / Vlijmen-oost in de NRD fase nog niet in beeld.

De procesveranderingen zijn:

1. Samenvoegen van fase 1 en 2.
2. Verschuiven van afrit 43 vanuit Waalwijk naar het oosten ter hoogte van de Nassaulaan. Deze verschuiving zorgt voor een volstrekt andere verkeerscirculatie door het dorp.

Tijdens de NRD-proces zijn er vele varianten ingediend voor Vlijmen-Oost, die in de trechteringsproces zijn afgevallen. Door de bovengenoemde fundamentele wijzigingen door te voeren, is de uitkomst van de trechtering voor Vlijmen-oost niet meer betrouwbaar.

5.3.1 Variant Vlijmen-oost (variant 62 NRD)

Een van de voorgestelde varianten voor Vlijmen-oost in het NRD is variant 62. Hierbij wordt de aansluiting Engelen (afslag 46), de Haverleij, de Bellaard en Tuinbouwweg benut i.p.v. afslag 45 's-Hertogenbosch-west. Deze variant zorgt ervoor dat Vlijmen-oost, Haarsteeg en industrieterrein 't Hoog ontsloten kunnen worden via de Tuinbouwweg.



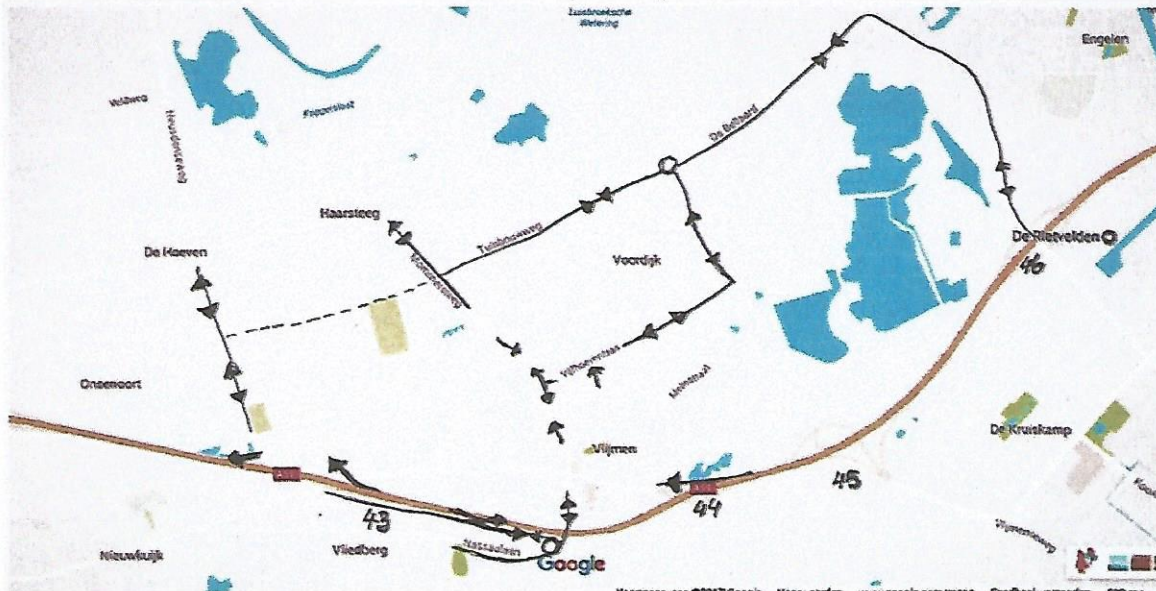
Het afvallen van variant 62 is in de trechtering verder niet kwantitatief onderbouwd. Het idee is afgevallen, omdat er extra verkeer door Vlijmen zou komen. Dit is een aparte beredenering, als de huidige voorkeursvariant via knooppunt 45 naar de Vijfhoevenlaan er naast wordt gelegd.

- *Wij verzoeken u expliciet om deze variant op te nemen in het PIP en dit verder te onderzoeken.*
- *En dat de Tuinbouwweg wordt opgenomen in plan PIP.*
- *Daarnaast willen we graag een volledige onderbouwing met een kosten-batenanalyse van deze variant inclusief de Tuinbouwweg.*

5.3.2 Aangepaste variant 62 Vlijmen-oost

De Tuinbouwweg krijgt door het samenvoegen van fase 1 en 2 een belangrijke functie. In het ter visie liggende PIP wordt deze niet meer als zodanig meegenomen en blijft de weg nagenoeg ongewijzigd liggen. Volgens het vigerend GVVP van de gemeente Heusden zou de Tuinbouwweg opgewaarderd worden tot een volwaardig onderdeel van de randwegenstructuur.

Als alternatief op voorkeursvariant via afslag 45 's-Hertogenbosch-west is een uitbreiding te maken met NRD variant 62 die aansluit op de Vijfhoevenlaan.



- De ontsluiting van de woonwijken Vlijmen-Oost, de nieuwe woonwijk de Grassen kan: via afslag 46 Engelen, de Vutter, Haverleij, Bellaard, **Voorste Zeedijk, aansluiting Vijfhoevenlaan.**
- De ontsluiting van Haarsteeg en industrieterrein 't Hoog kan via afslag 46 Engelen, Vutter, Haverleij, Bellaard, **Tuinbouwweg.**
- Door het opwaarderen van de Bellaard en de Tuinbouwweg is ook het bedrijventerrein 't Hoog en nieuwe woonwijk het Geerpark bereikbaar.
- Door het opwaarderen van de Tuinbouwweg (vigerende GVVP) kan afslag 44 naar Vlijmen toe openblijven. Met voldoende adequate verkeersremmende maatregelen kan het doorgaande verkeer afdoende geweerd worden.
- Het realiseren van het verleggen van de op- en afrit 43 aan zuidkant van Vlijmen naar het oosten toe, zoals is opgenomen in huidige PIP-plannen, geeft samen met de aangepast variant 62 (paragraaf 5.3.2) een goede verkeerscirculatie voor Vlijmen en omliggende dorpen.

5.3.3 Voordelen van aangepaste variant 62 Vlijmen-oost

De aanpassingen op de bestaande variant 62 geven meer voordelen dan het gekozen voorkeursalternatief in de PIP:

- Eerder ontlasten van de A59 vanuit knooppunt Empel doordat het verkeer richting Vlijmen-oost en Haarsteeg bij afslag 46 er al af kan gaan.
- Beter spreiding van verkeersstromen, omdat er meerdere mogelijkheden zijn om Vlijmen te ontsluiten (afslag 46, 44 en 43).

- Evenwichtiger belasting van het woon- en leefklimaat binnen de hele i.p.v. alleen grote verbetering in een beperkt deel van Vlijmen centrum rondom de Grote kerk en de Akker.
 - Geen complex verkeersknooppunt bij afslag 45 's Hertogenbosch-west. Dit zorgt voor een enorme kostenbesparing.
 - Betere bereikbaarheid van Vlijmen-centrum voor openbaar vervoer, voertuigen bij calamiteiten en bevoorrading van de winkels.
 - Geen aantasting van het nieuwe eco-gebied in 'De Gemeint';
 - Door het opwaarderen van de Tuinbouwweg ontstaat er ook een verbeterde ontsluiting van de woonwijk het Geerpark en de afwikkeling van het vrachtverkeer richting industrieterrein 'Het Hoog'.
- *Wij verzoeken u expliciet om deze aangepaste variant op variant 62 op te nemen in het PIP en dit verder te onderzoeken. De Tuinbouwweg krijgt dan de gebiedsontsluitingsfunctie zoals opgenomen in het vigerend GVVP.*
 - *Wij stellen, dat de Tuinbouwweg en Voorste Zeedijk opgewaardeerd moeten worden tot een volwaardige weg.*
 - *Daarnaast willen we graag een volledige onderbouwing met een kosten-batenanalyse van deze variant.*
 - *Wij zijn van mening dat de Vijfhoevenlaan ongeschikt is als gebiedsontsluitingsweg (zie rapport TU Delft 1991) en volgens de huidige normen van Duurzaam Veilig.*
 - *Ook willen we graag helderheid en goede onderbouwing van de te nemen mitigerende maatregelen op de Tuinbouwweg, Vijfhoevenlaan, Mommersteeg, Groen van Prinstererlaan en Van Leeuwenhoeklaan.*

5.3.4 Voorkeursalternatief GOL Vlijmen-oost

Het huidige voorkeursalternatief zorgt niet voor de oplossing van de problemen, waarvoor de GOL bedoeld is, namelijk:

1. De kern van Vlijmen kenmerkt zich van oudsher door een weinig samenhangende en efficiënte infrastructuur. Vlijmen is een dorp die doorklieft is door de A59, waardoor veel 'gestandaardiseerde oplossingen' niet zorgen voor een betere ontsluiting van het dorp. Door het afsluiten van afslag 44 in beide richtingen en het aanleggen van een complex verkeersplein bij afslag 45 's Hertogenbosch-west, ontstaat een compleet andere verkeersafwikkeling binnen het gehele dorp Vlijmen-Vliedberg en Nieuwkuijk. Door slechts een deel van het dorp tot 'plangebied' te verklaren en het deel waar het verkeer naartoe zal worden geleid enkel tot 'studiegebied', zijn er onvoldoende gegevens verzameld over de verkeercirculatie in het hele dorp en gevolgen (verkeersveiligheid, overlast geluid en fijnstof enz.) daarvan voor de verschillende woonkernen en -wijken.
2. In een groot deel van Vlijmen zorgen de huidige voorkeursalternatieven per saldo niet voor een verbetering van het woon- en leefklimaat, maar eerder voor een aantasting daarvan.
3. Uit de resultaten van de MER blijkt, dat de verkeersintensiteit, de verkeersafwikkeling en de veiligheid op de A59 niet wordt bevorderd door de GOL-plannen in het algemeen. Daarnaast is ook geen onderzoek gedaan naar wat het effect van het afsluiten van afslag 44 heeft op de verbetering van de A59. Bovendien heeft Rijkswaterstaat aangegeven geen noodzaak te zien in het afsluiten van de huidige afslagen van de A59 (zie bijlage bij hoofdstuk 5.1.8).

4. Met de huidige GOL-plannen wordt alleen een klein deel van het centrum van Vlijmen ontlast (m.n. de Grote Kerk en de Akker). Dit gaat ten koste van de vele woonkernen binnen Vlijmen, zoals de wijken van Vijfhoeven I, II en III rond de Vijfhoevenlaan en de wijken langs/nabij Mommersteeg, Groen van Prinstererlaan en Van Leeuwenhoeklaan. Als er naar de huidige situatie wordt gekeken, wordt het probleem van de Akker (het verkeer uit het centrum halen) door het sluiten van afslag 44 verplaatst via het nieuwe verkeersplein bij afslag 45 's-Hertogenbosch-west naar deze woonwijken. De GOL-plannen zorgen niet voor een goede oplossing voor Vlijmen als geheel, maar verplaatsen een deel van het probleem naar een omgeving waar op korte termijn 800 nieuwe woningen worden gebouwd en waar drie basisscholen van Vlijmen gesitueerd zijn.
5. De Tuinbouwweg, die volgens het vigerend GVVP van de gemeente Heusden, wordt opgewaardeerd tot een volwaardig onderdeel van de randwegenstructuur, wordt in de ter versie liggende PIP niet meer als zodanig meegenomen en blijft nagenoeg ongewijzigd liggen. Ook de lijst van effect- en mitigerende maatregelen van de gemeente Heusden (zie bijlage bij hoofdstuk 5.3.4) geeft onvoldoende informatie over de maatregelen voor Tuinbouwweg, Bellaard en Voorste Zeedijk. Wanneer daar geen afdoende maatregelen worden genomen om het verkeer op een adequate wijze te laten doorstromen, zullen bewoners van Haarsteeg en het vrachtverkeer richting 't Hoog eerder kiezen voor de Vijfhoevenlaan, langs de nieuwe woonwijk de Grassen-Mommersteeg-Van Leeuwenhoeklaan en Groen van Prinstererlaan om hun einddoel te bereiken. Ditzelfde zal gebeuren bij afslag 43 (richting Crematorium) ter hoogte van de Wolput. Deze ingecalculerde verkeersbewegingen en de gevolgen daarvan zijn niet in beeld gebracht.
6. Het volledig sluiten van afslag 44 zal niet leiden tot verbetering van economische vitaliteit voor het centrum van Vlijmen. Door het aanleggen van de randweg is het centrum van Vlijmen minder toegankelijk voor winkelend publiek vanuit Engelen, bewoners van de Grassen, wijken rondom de Vijfhoevenlaan en mensen die vanuit hun werk een korte boodschap willen doen. Deze zullen nu eerder kiezen voor het centrum van 's-Hertogenbosch-west, die nu makkelijker bereikbaar is met het voorkeursalternatief Vlijmen-oost.
7. Het huidige voorkeursalternatief Vlijmen-oost zal ook de bereikbaarheid van bedrijventerrein 't Hoog niet bevorderen.
8. De beperkingen van het verkeersmodel zullen effect hebben op het goed functioneren van het verkeersplein bij afslag 45 (zie paragraaf 5.1).
9. Vanuit ecologisch oogpunt is de situering van de oostelijke randweg niet wenselijk, omdat deze de groene buffer van de Biessertpolder en De Gemeint aantast. (zie paragraaf 6.3)

6.3 PIP-OOST : De Biessert polder / De Gemeint

6.3.1 De uitdaging voor GOL

De GOL-plannen beogen (mogelijke) pijnpunten in de Oostelijke Langstraat (economische vitaliteit, leefomgeving, mobiliteit, de barrièrewerking van de A59 voor onder meer natuur) op te lossen en daarbij de ruimtelijke kwaliteit van het gebied (gebruiks- en belevingswaarde) te vergroten.

6.3.2 Kwaliteitsplan PIP: te beschermen en te versterken kernkwaliteiten.

In het bij de stukken behorende Ruimtelijke kwaliteitsplan worden de kernkwaliteiten van de Oostelijke Langstraat beschreven. Deze kwaliteiten, die het gebied waarde geven, dienen bij ontwikkelingen te worden gerespecteerd, behouden of versterkt.

In de Oostelijke Langstraat is de Vlijmense Gemeint een gebied met hoge te respecteren landschappelijke kwaliteiten én kwaliteiten voor natuurontwikkeling. Openheid en cultuurhistorische waardevolle dijkes zijn andere kwaliteiten. Streekplan Waalboss heeft hier een belangrijke groene geleidingszone gelegd.

6.3.3 Planologische bescherming

Planologisch worden deze kwaliteiten beschermd door de bestemming van 'Groenblauwe Mantel' in de provinciale Verordening Ruimte (VR) artikel 6, dat strekt tot behoud en bescherming van o.m. ecologische en landschappelijke waarden.

6.3.4 De in PIP opgenomen plannen voor natuur en landschap

1 De barrièrewerking van de A59 wordt opgeheven.

Daarvoor wordt in het kader van het hier opgenomen project Hoogwateraanpak 's-Hertogenbosch (HoWaBo) een ecotunnel gerealiseerd nabij de 'Moerputten'. Door deze ecotunnel worden gebieden ten noorden en ten zuiden van de A59 verbonden, zodat deze gebieden samen een 'klimaatbuffer' gaan vormen. Overstroming van 's-Hertogenbosch kan zo worden voorkomen.

Reactie: voor een goede EVZ-verbinding voor fauna, flora, water en ook nog mensen is een tunnel van 20 m. breedte volstrekt onvoldoende, de vereiste minimum-breedte van 25 meter is al weinig, zeker gezien de beperkte hoogte en de behoorlijke lengte van de ecotunnel. De EVZ heeft te weinig massa.

2 Het zichtbaar en beleefbaar maken van de Groen-Blauwe structuur.

Reactie: De aanleg van een natuurlijke 'Klimaatbuffer' in de Biessertpolder en langs de Voordijk als onderdeel van de 'Klimaatbuffer' Vlijmen-Den Bosch, die onderdeel is van HoWaBo verhoogt de kwaliteit van het gebied. Door een natuurlijk beheer en het aanleggen van nieuwe watergangen en poelen kan het gebied gaan functioneren als verbinding tussen natuurgebieden van het 'Vlijmens Ven' en de Maas én kan water langer vastgehouden worden. In het gebied komt ijzerrijk kwelwater uit de ondergrond naar boven. Dit biedt veel kansen voor de ontwikkeling van natuurwaarden.

Conclusie: hier worden de kwaliteiten van een gebied aangesproken om de waarden en potenties voor cultuur, landschap, natuur, waterberging en extensieve recreatie te ontwikkelen. Een positieve eerste stap voor natuur en landschap in dit gebied.

6.3.5 De geluidscompensatie is niet goed geregeld

De geluidsschade in PIP GOL-Oost wordt niet gecompenseerd binnen het gebied van GOL-oost, maar in het gebied van PIP GOL-West.

Gesteld wordt dat dat zou moeten kunnen: "Omdat de beide PIP's tegelijk in procedure gaan en naar verwachting rond dezelfde tijd zullen worden vastgesteld is de compensatie die voor GOL-oost gerealiseerd moet worden juridisch voldoende geborgd en hiermee ook de haalbaarheid van PIP GOL Oost aangetoond."

Hiermee wordt een risico genomen. Het is volstrekt onduidelijk of (en hoe en wanneer) de plannen gerealiseerd gaan worden. Deze compensatie is derhalve niet goed geborgd.

6.3.6 In de PIP opgenomen plannen voor verkeer passen niet.

Een goede, nieuwe verkeersontsluiting voor Vlijmen-Oost en Haarsteeg is noodzakelijk. Het PIP faciliteert daarvoor de reconstructie van verkeersplein Den Bosch West en maakt het mogelijk, dat vanuit dat verkeersplein een ontsluitingsweg de genoemde 'Gemeint' in gaat.

Reactie: Deze verkeersontwikkeling, die beweging, lawaai, licht en fijnstof gaat veroorzaken is strijdig met genoemde Groenblauwe Mantel-bestemming. Zij doet de huidige ruimtelijke kwaliteiten te kort, juist nu daar bovengenoemde prachtige natuurontwikkeling gestalte gaat krijgen.

Er wordt wel gecompenseerd, inpassingsmaatregelen worden genomen, maar desondanks tast deze wegenstructuur de kwaliteiten van het gebied onherstelbaar aan.

6.3.7 Alternatief 62

Heel gelukkig is er een goed alternatief voor de op te lossen verkeersafwikkeling voor Vlijmen: aansluiting op de A59 bij afslag 46 bij Engelen (zie paragraaf 5.3). Dit knooppunt biedt voldoende ruimte. Vanaf hier liggen al wegen richting Vlijmen en Haarsteeg (er is daar voldoende ruimte beschikbaar om de bestaande wegen op te waarderen). Zo worden er geen nieuwe lijnen in het landschap gelegd (behalve de nieuwe aansluiting tussen de Voorste Zeedijk op de Vijfhoevenlaan), terwijl er geen complex en omvangrijk knooppunt 45 hoeft te worden gereconstrueerd. Dit is ook heel wat goedkoper bovendien. De basisprincipes zoals verwoord in het bij de stukken gevoegde Ruimtelijk Kwaliteitsplan kunnen zo veel beter worden bereikt.

Het 'nee-tenzij-principe' is hier niet van toepassing.

Conclusie: De in de PIP geplande verkeersstructuur in Vlijmen-Oost dient te worden vervangen door die zoals hiervoor voorgesteld: ontsluiting via A59-knooppunt 46.